บทเทศน์และข้อคิด วันพุธที่ 4 พฤศจิกายน 2026
นักบุญชาร์ลส์ โบโรเมโอ ศต 16

บทอ่าน: ฟิลิปปี 2:12-18; ลูกา 14:25-33



"พระศาสนจักรไม่ได้ต้องการเพียงคนที่มีตำแหน่ง แต่ต้องการคนที่ยอมแบกกางเขน"

ถ้าวันหนึ่งเกิดโรคระบาดครั้งใหญ่ในเมืองของเรา ทุกคนกำลังหนีเอาชีวิตรอด แล้วเรามีทางเลือกว่าจะหนีไปอยู่ในสถานที่ปลอดภัย หรือจะอยู่กับคนที่กำลังเจ็บป่วยและต้องการความช่วยเหลือ เราจะเลือกอะไร?

เมื่อประมาณ 450 ปีก่อน มีพระสังฆราชองค์หนึ่งต้องเผชิญกับคำถามนี้จริง ๆ ท่านคือนักบุญชาร์ลส์ โบโรเมโอ ท่านเกิดในตระกูลขุนนาง เป็นหลานชายของพระสันตะปาปา ได้รับแต่งตั้งเป็นพระคาร์ดินัลตั้งแต่อายุเพียง 22 ปี ถ้าท่านต้องการใช้ชีวิตอย่างสุขสบาย ท่านมีทุกอย่างพร้อมแล้ว ทั้งเงินทอง อำนาจ ตำแหน่ง และความสัมพันธ์กับบุคคลระดับสูงในกรุงโรม แต่ท่านกลับเลือกชีวิตอีกแบบหนึ่ง ท่านเลือกเป็นพระสังฆราชที่ลงไปอยู่กับประชาชน

เมื่อโรคระบาดครั้งใหญ่เกิดขึ้นในเมืองมิลาน ปี 1576 ผู้คนจำนวนมากเสียชีวิต ผู้มีฐานะบางส่วนพยายามหนีออกจากเมือง แต่ชาร์ลส์กลับใช้ทรัพย์สินของตนช่วยเหลือคนยากจน เยี่ยมผู้ป่วย และนำประชาชนสวดภาวนา ท่านไม่ได้ถามว่า "ใครจะมาดูแลฉัน?" แต่ท่านถามว่า "ใครกำลังรอให้ฉันไปดูแลเขา?" นี่คือความแตกต่างระหว่างคนที่มีตำแหน่งกับคนที่มีหัวใจของผู้เลี้ยงแกะ

<u>พระวรสารวันนี้</u> พระเยซูเจ้าตรัสว่า ผู้ใดต้องการติดตามพระองค์ ต้องแบกกางเขนของตน และต้องคำนวณราคาก่อนสร้างหอคอย คำสอนนี้ฟังดูหนักมาก เพราะพระเยซูเจ้าไม่ได้ทรงสัญญาว่า การเป็นศิษย์ของพระองค์จะเป็นเส้นทางที่สะดวกสบาย พระองค์ไม่ได้บอกว่า เมื่อเราติดตามพระองค์แล้ว ทุกอย่างจะง่ายขึ้น เราจะร่ำรวยขึ้น มีคนรักมากขึ้น หรือไม่ต้องพบกับปัญหาอีกต่อไป ตรงกันข้าม พระองค์ทรงถามเราว่า เรารักพระองค์มากพอที่จะยอมเสียสละบางสิ่งเพื่อพระองค์หรือไม่? บางคนอาจต้องเสียสละเวลาเพื่อดูแลพ่อแม่ที่แก่ชรา, บางคนต้องให้อภัยคนที่ทำร้ายเรา, บางคนต้องยอมลด

ทิฐิ ยอมขอโทษ ทั้งที่ตัวเองก็คิดว่าตนเองถูก, บางคนต้องยอมสละความสะดวกสบายเพื่อช่วยเหลือคนที่ไม่มีใครสนใจ นี่แหละคือการแบกกางเขนในชีวิตประจำวัน และนักบุญชาร์ลส์ไม่ได้เพียงเทศน์เรื่องนี้ แต่ท่านดำเนินชีวิตตามนั้นจริง ๆ

นักบุญชาร์ลส์เป็นผู้ปฏิรูปพระศาสนจักรอย่างจริงจัง ท่านจัดระเบียบการอบรมพระสงฆ์ ส่งเสริมการสอนคำสอน และตรวจเยี่ยมวัดต่าง ๆ ท่านรู้ดีว่าพระศาสนจักรไม่สามารถมีอนาคตได้ หากไม่มีพระสงฆ์ที่ได้รับการอบรมอย่างดี และไม่มีคริสตชนที่เข้าใจความเชื่อของตนเอง แต่ท่านไม่ได้เริ่มต้นด้วยการชี้นิ้วไปที่คนอื่น ท่านเริ่มต้นด้วยการปฏิรูปชีวิตของตัวเอง

คำขวัญประจำตระกูลของท่านว่า “**Humilitas**” ซึ่งหมายถึง ความถ่อมตน เพราะในโลกที่ทุกคนอยากมีชื่อเสียง อยากเป็นคนสำคัญ อยากให้คนอื่นยอมรับ **ความถ่อมตนกลับกลายเป็นคุณธรรมที่หาได้ยากขึ้นทุกวัน** บางครั้งเราต้องการปฏิรูปคนอื่นมากกว่าปฏิรูปตัวเอง เราอยากให้พระสงฆ์ดีขึ้น อยากให้สัตบุรุษดีขึ้น อยากให้คณะกรรมการสภาภิบาลของวัดดีขึ้น อยากให้คนในครอบครัวเปลี่ยนแปลง **แต่เราเคยถามตัวเองหรือไม่ว่า วันนี้ตัวเราเองดีขึ้นกว่าเมื่อวานหรือยัง?**

พระสงฆ์องค์หนึ่งสอนเรื่องความถ่อมตนแก่สัตบุรุษว่า “พี่น้องครับ คนที่ถ่อมตนอย่างแท้จริง จะไม่คิดว่าตัวเองเก่งกว่าคนอื่น และจะไม่ต้องการให้ใครมายกย่องชมเชย” หลังมิสซา มีสัตบุรุษคนหนึ่งเข้ามาหาท่านแล้วพูดว่า “คุณพ่อเทศน์เรื่องความถ่อมตนได้ดีมากครับ” พระสงฆ์ยิ้มอย่างพอใจแล้วตอบว่า “ไม่เป็นไรหรอกครับ ไม่ต้องชมก็ได้ครับ พ่อรู้ตัวอยู่แล้วว่าพ่อเป็นคนเก่ง มี fc มากมาย!”

เรื่องนี้เป็นเรื่องสมมติที่ชวนให้เรายิ้มได้ แต่ก็แทงใจเราได้ดีทีเดียว เพราะบางครั้งแม้แต่เวลาที่เรากำลังพูดเรื่องความถ่อมตน เราก็ยังแอบภูมิใจในความเก่งของตัวเองได้! นี่คือเหตุผลที่นักบุญชาร์ลส์สอนเราด้วยชีวิตของท่านว่า **การปฏิรูปพระศาสนจักรต้องเริ่มจากการปฏิรูปหัวใจของตนเอง**

บทอ่านที่หนึ่งจากจดหมายนักบุญเปาโลถึงชาวฟิลิปปีจึงมีความหมายอย่างมาก นักบุญเปาโลบอกว่า “จงทำทุกสิ่งโดยไม่บ่นและไม่โต้เถียงกัน... เพื่อท่านจะได้ส่องแสงเหมือนดวงดาวในโลก” พระศาสนจักรไม่จำเป็นต้องมีดาวเด่นมากมาย แต่ต้องมีคริสตชนที่เป็นแสงสว่างให้กันและกัน บางครั้งเราอาจคิดว่า การทำงานเพื่อพระศาสนจักรต้องเป็นเรื่องใหญ่ ต้องสร้างวัด/อาคาร ต้องจัดงานใหญ่ ต้องมีคนมาร่วมจำนวนมาก สิ่งเหล่านี้มีความสำคัญ แต่พระศาสนจักรจะมีชีวิตจริง ๆ เมื่อมีคนที่ยอมเสียสละเพื่อกันและกัน

ในช่วงโรคระบาดโควิด-19 หรืออุทกภัยที่เพิ่งเกิดขึ้น เราเห็นคนจำนวนมากที่กลายเป็นแสงสว่างให้สังคม แพทย์และพยาบาลที่ทำงานจนเหน็ดเหนื่อย อาสาสมัครที่นำอาหารไปให้ผู้สูงอายุ คนที่โทรศัพท์ไปถามเพื่อนบ้านว่า “วันนี้มีอะไรกินหรือยัง?” พระสงฆ์ที่พยายามติดต่อสัตบุรุษ แม้ไม่สามารถพบหน้ากันได้ คนเหล่านี้อาจไม่มีตำแหน่งสำคัญ ไม่มีใครปรบมือให้ แต่พวกเขากำลังทำสิ่งที่นักบุญชาร์ลส์เคยทำเมื่อ 450 ปีก่อน นั่นคือ ทำให้คนที่กำลังทุกข์รู้ว่า เขาไม่ได้ถูกทอดทิ้ง

ความท้าทายของพระศาสนจักรในยุคปัจจุบัน ไม่ใช่เพียงการทำให้คนกลับเข้าวัด แต่คือการทำให้คนสัมผัสได้ว่า เมื่อเขาเข้ามาในพระศาสนจักร เขาจะได้รับความรัก, คนที่ผิดพลาดต้องพบความเมตตา, คนที่กำลังทุกข์ต้องพบการปลอบโยน, คนหนุ่มสาวต้องพบความหวัง, คนยากจนต้องพบเพื่อนพี่น้อง, คนที่กำลังหลงทางต้องพบประตูที่เปิดอยู่ ไม่ใช่กำแพงที่สูงขึ้น, เราต้องไม่ลืมว่า พระศาสนจักรไม่ใช่พิพิธภัณฑ์ที่เก็บรักษาความสมบูรณ์แบบของคนดี แต่เป็นบ้านที่พระเจ้าทรงต้อนรับมนุษย์ที่กำลังเดินทางกลับมาหาพระองค์

นักบุญชาร์ลส์ โบโรเมโอ สิ้นชีวิตเมื่ออายุเพียง 46 ปี แต่ชีวิตของท่านยังคงส่องแสงมาจนถึงวันนี้ และวันนี้ ท่านกำลังถามพวกเราทุกคนว่า เราต้องการเป็นคริสตชนที่เพียงแค่มีชื่ออยู่ในทะเบียนวัด หรือเป็นคริสตชนที่มีชีวิตอยู่เพื่อพระเยซูเจ้าอย่างแท้จริง? เราต้องการเป็นคนที่รอรับความช่วยเหลือ หรือเป็นคนที่ยื่นมือออกไปช่วยเหลือผู้อื่น? เราต้องการเป็นคนที่เรียกร้องให้พระศาสนจักรเปลี่ยนแปลง หรือเป็นคนแรกที่ยอมให้พระเจ้าทรงเปลี่ยนแปลงชีวิตของเรา?

ขอให้เราจำคำสอนของพระเยซูเจ้าในวันนี้ไว้ว่า **การเป็นศิษย์มีราคาที่ต้องจ่าย** และขอให้เราจำชีวิตของนักบุญชาร์ลส์ไว้ด้วยว่า พระศาสนจักรจะส่องแสงได้ ไม่ใช่เพราะมีคนยืนอยู่บนที่สูงมากมาย แต่เพราะมีคนจำนวนมากยอมก้มลงไปยกคนที่กำลังล้มให้ลุกขึ้น ขอให้นักบุญชาร์ลส์ โบโรเมโอ ช่วยวอนขอพระพรให้เราทุกคนมีหัวใจของผู้เลี้ยงแกะ มีความกล้าหาญที่จะปฏิรูปตนเอง และมีความรักมากพอที่จะเสียสละเพื่อผู้อื่น เพื่อว่าเมื่อผู้คนมองเห็นชีวิตของเรา พวกเขาจะไม่ได้เห็นเพียงตัวเรา แต่จะมองเห็นแสงสว่างของพระเยซูเจ้าในตัวเราด้วย

ข้อคิดที่น่านำไปไตร่ตรอง: สำหรับพระศาสนจักรในยุคของเรา

1. จากพระศาสนจักรแห่งตำแหน่ง สู่พระศาสนจักรแห่งการรับใช้

นักบุญชาร์ลส์มีตำแหน่งสูง แต่ไม่ใช้ตำแหน่งเพื่อยกตนเอง ท่านใช้ตำแหน่งเพื่อเข้าถึงคนที่กำลังทุกข์ นี่คือจิตตารมณ์ที่พระศาสนจักรต้องการในทุกยุคสมัย

2. จากการรักษาคนรุ่นเก่า สู่การเตรียมคนรุ่นใหม่

ท่านลงทุนกับบ้านเณรและการสอนคำสอน เพราะรู้ว่าการปฏิรูปที่ไม่มีการสร้างคนรุ่นใหม่จะไม่ยั่งยืน พระศาสนจักรวันนี้ก็ต้องลงทุนกับเยาวชน การอบรมความเชื่อ และการสร้างผู้นำฆราวาส

3. จากพระศาสนจักรที่รอผู้คนเข้ามา สู่พระศาสนจักรที่ออกไปพบผู้คน

ในช่วงโรคระบาดหรือภัยธรรมชาติที่อุบัติขึ้น ท่านไม่ได้รอให้ผู้ป่วยเดินทางมาหาท่าน แต่ท่านออกไปหาพวกเขา นี่เป็นภาพที่สอดคล้องกับพระศาสนจักรที่ก้าวออกไปพบผู้คนตามแนวทางการประกาศพระวรสารของสมเด็จพระสันตะปาปาฟรันซิส

ประโยคสำคัญที่น่าจะเก็บไปรำพึงไตร่ตรอง

1. “การปฏิรูปพระศาสนจักรที่แท้จริง ไม่ได้เริ่มจากการเปลี่ยนคนอื่น แต่เริ่มจากการยอมให้พระเจ้าทรงเปลี่ยนตัวเราเอง”

2. “ตำแหน่งทำให้คนอยู่สูงขึ้น แต่ความถ่อมตนทำให้คนเข้าใกล้พระเจ้าและเพื่อนมนุษย์มากขึ้น”

3. “อย่าถามเพียงว่าพระศาสนจักรให้อะไรแก่เรา แต่ขอให้ถามว่า เราได้ทำอะไรเพื่อพระศาสนจักรและเพื่อนพี่น้องในชุมชนและในหมู่คณะของเราบ้าง”

4. “เราไม่สามารถเป็นแสงสว่างได้ หากไม่ยอมเผาผลาญตัวเองเพื่อผู้อื่นบ้าง”

5. “พระศาสนจักรไม่ได้ยิ่งใหญ่เพราะมีคนมากมาย แต่ยิ่งใหญ่เพราะคนที่อยู่ในนั้นรักกันมากพอที่จะไม่ทอดทิ้งกัน”

วิษณุ ธัญญอนันต์ เจ้าอาวาสวัดเซนต์จอห์น ลาดพร้าว กรุงเทพฯ